

Çarşamba Günleri Çıkar

NUHUN Gemisi

Siyasi Mizah Dergisi

HEDİYESİ 10 KURUŞ

Patronlardan Para C.H.P. den Emir

İFLASIN EŞİĞİNDE

1949 yılı Amerika için her bakımdan başarısız bir yıl olmuştur. Politika alanındaki başarısızlıkları bir yana bırakalım İktisat. alanında bahrani işaretleri bu yıl büsbütün belirirdi. Başkan Trumanın son demeci bu bakımdan pek mânalı. Başkan, bütçede 5 milyarlık açığı olduğunu; 1948 yılı ile kıyaslamışsa, hem istihsalin, hem de ticaretin azaldığını iliraf ediyor.

Bakkamlar verelim: Çelik istihsalı yüzde 28; maden istihsalı yüzde 21; maden istihsalı yüzde 32; tekstil istihsalı yüzde 27 nisbetinde düşmüştür. Tarım mahsullerine dair rakam yok elimizde. Yalnız çiftçinin eline bu yıl geçen yıldan yüzde 10 dan daha az para geçtiğini biliyoruz.

Amerikada istihsalın genel olarak azalması, işsizlerin de sayısını çoğaltmıştır. Bugün 4 milyonu tam, 10 milyonu yarı işsiz olmak üzere, Amerikada 14 milyon işsiz vardır ki, bu da işçi toplamının üçte biri eder.

Fakat, bu düşmelere rağmen Amerika hâlâ iç pazarlarının satın alma gücünden fazla istihsal yapıyor. Ve yeter miktarda karşılık mal almadığı için, bu istihsal fazlasının dış pazarlara sürülmesi de kolay olmuyor. Marsal planı sayesinde ihracat yapmak imkânını bulduğu halde, Amerikanın dünya ticaretindeki payı yüzde 26 dan, bu yıl yüzde 21'e indii.

Amerika iflâs uçurumunun tam kenarında olduğunu dehşetle görüyor. Ve bunun içindir ki, bir taraftan harp hazırlıkları yaparken, bir taraftan da peykleri üzerindeki baskıyı arttırıyor. Marsal planı idarecisi mister Hoffman yardım(!) gören memleketleri tek bir Amerikan pazarı haline getirmek için, bunlardan, ithalâtlarının yarısına serbest bırakmalarını istemişti; daha geçenlerde. Bunun da bir netice vermeyeceği anlaşılmas olacağı, bu usul tatbik bîle edilmeden, Amerika bu sefer ithalâtın bütün bütün serbest bırakılmasını istiyor. Pek nazik ve pek sayın dış işleri bakanımızın uçarak gidip katıldığı 19'lar konferansı, işte bu yeni isteği yerine getirmek için toplanmıştır. Amerika ayrıca peykleri arasındaki ticaretin karşılıklı mahsubunu yapacak ve berçları altın yahut dolar olarak tophyacık, bir çeşitkdi -

(Devamı 4 de)

Alan Sendikalar

Şu İstanbul gazeteleri, ömürdür vallahi. Sütun sütun yer ayırdıkları hiç bir meselede esas nokta üzerinde durmak işlerine gelmiyor. Buna son bir misal Balat da bir kahvede ya pılan mensucat işçilerinin kongresi tafsilâtının sabah ve akşam gazetelerinde yazılış şeklidir. O kongreye geç te olsa ben de gitmişim. Kapının yanında kulak kabartmış duruyordum. Babâlinin kâğıd tüccarlarının gönderdikleri mu habirler masalarının başında habire not tutuyorlardı. Ertesi günlük gazeteler o notların ne kadar entî püften olduğunu

gösterdi. Şimdi benim de dinlediklerimi size nakledeyim:

Efendiler, bilmem kaç mensucat sendikasının birleşerek mucuda getirdikleri bir tekstil sendikası varmış bu sendika -Geçen sayımızda bahsettiğimiz C. H. P. li sendikadır- bütün arkadaşlarını hükümetin politikasına ayak uydurmağa zorluyormuş. Kongrede açıklandığına göre tekstil sendikasının başkanı baklayı ağzından çıkarmış. Demiş ki:

«Çalışma Bakanı bizim adamımızdır.

Buna gülmek mi lâzım ağlamak mı?

Hani bazı büyük otellerin garsonları olur, sınıfını unutan bu garsonlar:

«Falan vekil gelir hep benim masama oturur. Der ve böbürlenir.

Bu sendikacı da:

«Ben falan vekilin hizmeti ni gören bir garsonum demesi gereken o sınıfını kaybetmiş işçi gibi.

«Ben Çalışma Bakanının hizmetkârıyım. Diyeceği yerde kendi kendine gurur payı ayırmış. Sonra bu sendikacı bir şey daha yapmış:

Sendikasına binlerce lira teberri toplamış.

«İyi etmiş diyeceksiniz değil mi?

Fakat bağlı olduğu işçi sendikasına kimlerden bağış temin etmiş biliyor musunuz? Patronlardan. Evet evet çalıştığı müessesenin sahibinden ve üyeleri nin bulunduğu fabrikaları işletenlerden binlerce lira almış.

Hakikati gören bir işçi kongrede bağırarak sordu:

«Sorum size: patronundan açığa para istiyen sendika başkanı kendisine minnet borcu olduğu iş verene karşı arkadaşlarını himaye ve müdafaa edebilir mi?

Hele bir işçinin Çalışma Bakanlığı (Devamı 3 üncüde)

Grev Hakkı istemeyen işçi yoktur!

Öğrendiğimize göre Çalışma Bakanına «Biz grev hakkı istemiyoruz» diye çekilen telgraflar C. H. P. den maaşlı sendika liderleri ve patronlar tarafından işlerinden çıkarılmak tehdidi ile elde edilmektedir.

Tehditlere boyun eymeyen işçiler bu soytarıları kovmakta ve telgraflar ancak satılmış sendika liderlerini temsil etmektedir.

Gazeteler ve radyo vasıtasıyla yanlış aksettirilmeye çalışılan bu durumu halk hizmetinde olan gazetemiz açıklamayı vazife bilir.

Politika bu!

Batı Almanya hükümetinin sözcüsü Alman hükümet adamlarının her gün başka türlü söylemeleri üzerine istifa etmiş Hay mankafa herif hay; Yahu politika bu Bizim memlekete gel de bir gör. Her gün değil, her saat fikir değiştirirler. Laflarının bağı sonu tutmaz.

Anlaşılan sizinkilerde aynı hastalıktan muzdarip. Lâkin bizde de böyle sudan (!) sebeplerle istifa etmek âdeti olsa C. H. P. iş başına oturtacak adam bulamaz.

İçer bizi yakar!

Pek nazik Dışişleri Bakanımız, pek zarif eçleri bayan Sadak'la birlikte, 19 lar konferansa katılmak üzere Yeşilköyden havaalanmadan önce «Cumhuriyet» muhabirine:

«Türkiyenin dışardan görünüşü, bir kelime ile pek güzeldir» buyurmuşlar.

Doğrudur, şu korkunç manzarası memleketin uzaktan görünmez. Açlıktan türlü hastalıklardan kırıntılar; pirtular içinde sürünen işsiz kabileleri; hay-

tuğunda sınıf farkı yoktur. Herkes lüks ve bolluk içinde eçittir.

Evet, doğru. Güzel görünür uzaktan. Fakat Dışişleri Bakanlığı Koltuğundan da güzel görünüyor ki, pek zarif ve pek sayın sadak dışarı çıktıktan sonra tekrar geri dönüyor - lar.

vanlarla beraber mağara kovuğunda yaşayanlar; halâ sevdikleri için zindanlarda yatanlar; bütün bu içtimai yaralar bu - lutlara yükselince siliniverir göden. Yolcu uçağın puf kol

Alnımızın Kara yazısı

Bütün harp yılları boyunca şu kanımızı ilğimizi emenKarborsadan harp bitince kurtuluruz diyorduk. Ne rede: Karaborsa yetişmiyor muş gibi birde arkasından «Kara Kuvvet» yetişti. Bir denbire irtica hortlayıverdi. Karınca duası gibi yazılar çıkmadı, Mecliste ezanlar okunmadı, modern üniversitemizde ilâhiyat fakülteleri mi kurulmadı, ne ler, neler...

Biz daha şöyle kendimizi toparlayıp neye uğradığımızı anlamadan başımıza iki senedir bir de Kara Kış musallat oldu Kara Borsanın, Kara Kuvvetin elinde inleyen millet için şu son iki senenin kara kışı «Kap Kara» bir kış oldu. İlaçsızlıktan, bakımsızlıktan, açlıktan ölenleri toprak almıyor artık. Hani fakir fukara da her ölen için ilân vermediği âdet edinse idi mevcut gazete sayfaları ölüleri yazmaya yetmezdi.

Bu kara kışta bir de «Karabekir» in mevlâdu. İnsanların kara günlerdemiyiz diyeceği geliyor.

Alnımızın kara yazısı!

İstibdat memurları kadar da mı olamıyorsunuz?

Büyük mizaher Ahmet Rasimin yazılarını karıştırdığımız sırada aşağıdaki fıkrayı okuyunca altında lüks otomobili ile fukara mahallelerine boş vaatlerle nasihatler dağıtan valimiz aklımıza geldi: Yazıyı aynen alıyoruz:

«Devri İstibdatta galiba Balat civarındaki fukarayı ahâfiye sadakayı seniye tevzii hakkında irade çıkmış... Mabeyn ricali meyânında namus ve haysiye tile mâruf bir zat d amemur edilmiş. Dalgın dalgın yüürken biri aşinalık etti, döndüm, baktım... Bu zat...»

«Efendimiz böyle nereye? Anlattı.

«Fakat epice uzak yerdir. Yayan nasıl gideceksiniz?

«Ne yapayım kayığa binemem.

«Arabamız...»

«Evet arabam... Benim arabamla aç halkın içine nasıl girmeli? Mahaza uşak eski bir kira arabası bulacak... Bilmem ki nasıl geçti...»

Dedi, arabanın vürudu üzerine ayrıldı idi.

Demek ki samanın okkası beş, arpanın otuz para olduğu zamanlarda fakr ihtiyaca hürmet gösterenler var imiş!»

Demokrasi gösterişi yapan valimiz ibret alsın!

Dünyada Neler Oluyor?

Çin işi ve dolap cephesi: - Oküz öldü o-taklık ayrıldı-Palazlanan Alman sermayecileri Amerikalı ortaklarına kafa tutmaya başladı

Su Çin işi dolar cepyesini al lak bullak etti. Amerika kesenin ağzını açmıştı ya bir vakitler: 8 milyar dolardan çok parası battı bu işte. Milliyetçi general Şan-Kay-Şek'i tutmuştu. E la gözleri için değil tabii. Çini kocaman bir Amerikan pazarına çevirsin diye.

Olmadı. Evdeki pazar çarşısına uymadı. 450 milyonluk sabırlı Çin halkı. İllaallah! dedi sonunda. İşçiler, köylüler, ziraatçılar silaha sarıldıkları gibi, önce Japonları, sonra da Amerikan kölesi Şan-Kay-Şek'e ortaklarını yurttan kovdular. Korumakla da kalmadılar. Eğer Amerikalıların, İngilizlerin eskisi gibi Çini sömürmelerine izin veren, bu yabancı sömürücülerle ortaklık eden bir hükümet kursalardı Şan-Kay-Şek'in kafasını ezenlere, Amerikalıların, İngiliz

lerin bir diyeceği olmazdı...
Oküz Öldü Ortaklık Ayrıldı!
Amerikan milyarılarına dayanan Çan-Kay-Şek ve ortakları yitince; bazırganlar birbirine

girdiler...
Amerikanın hakim çevreleri ikiye ayrıldı. Dışişleri bakanı ile mister Trumanın temsil ettikleri çevreler: «Zararın neresinden dönersek kârdir, 8 milyarımızı yedi bu Çin işi; artık yeter. Zaten Amerikan neki de İllaallah dedi. Parçiyi kaybettiğimizi kabul edip çıkarımızı başka yerlerde arayalım!» diyorlar. Ama askerlerle silah fabrikatörleri bu fikirde değil. Onlar diyorlar ki: «450 milyon Çinliyi elden kaçıramayız. Bu dünyadaki insanların dörtte biri eder. Böyle bir pazar her zaman ele geçmez. Çan-Kay-Şek mağlup olabilir. Onun yerine bir başkasını bulup işe devam etmeli. Amerikan doları her kapıyı açar. Çinliler arasında satılık yeni vicdanlar bulunabilir elbet. Parayı veric, nifak çıkarır, kaybettiğimiz paraları yine ele geçirmesek bile Amerikan hakimiyetinden Çinlilere silah satın alacağımızı yürütürüz ya!» diyorlar.

Şimdiye kadar dış politikada söz birliği eden Demokratlar la Cumhuriyetçilerin arasına, kara kedi işte böyle girdi Amerikada.

İngilizlerin Attığı Kazık!
Amerikalılar birbirini yiyip duruyorlar. İngilizler fırsatı kaçırmadılar: Çin Halk Hükümetini tanıdılar.

Dostluk başka alış veriş başka. «Amerika Çinden elini, eteğini hazır çekmişken dedi, İngilizler, Mao-Tse-Tung'a hele bir el uzatalım. Gerçi eskiden olduğu gibi Çin pazarları elbet açılmaz bize. Ama dışarıdan alacaklarımızı bize sipariş etseler o da kâr!» dediler ve Mao-Tse-Tungu tanıdılar.

(Devamı 4 üncüde)

Mademki Grev isteyen yok Mesel..e yok.

Gördünüz mü işi. Sırer ne güzel konuşuyor, yana yakula nasıl anlatıyor Türk işçisinin grevden nefret ettiğini. Yani Halk Partisinin sözüne bakılırsa Türk işçisinin baş düşmanı grevdir, eh, Sırer de Demokrat adam; mademki işçi grev istemiyor o da vermiyor.

Peki, mademki öyle, mademki Türk işçisi grev yapmak istemiyor, kolayı var, grev hakkı verilir o da bu hakta kullanmaz Halk Partisi söylediğine inanıyorsa, grev hakkını tanımakta mahzur yok, nasıl olsa bu hak kullanılmayacakmış mademki, münakaşaya ne hacet... Hem grev bir gaye değil bir vasıta, daha iyi bir geçim, daha geniş haklar uğruna kullanılan bir vasıta. Halk Partisinin sözüne bakılırsa, yer yüzünde Türk işçisi kadar mesut bir insan yok, nazar değmesin, hiç bir eksikliği filan gösterilemez, öyle ise grev hakkı verilsin, bu hak kullanılmayacak ki, öyle ya, ne isteği olabilir işçinin; zaten işçiyevinden hallice.

Fabrikaya veremli olarak gi

riyor, demir gibi iyileşmiş çıkıyor fabrikadan. Çalışma saatleri dersiniz, hiç yok, en kısa mesal saatleri bizde, yorulmaması için kapı dışarı ediliyor. Ondan sonra ihtiyarlık sigortası sayesinde yüz yaşına bastığı gün haftada bir simit satın alabilecektir. Daha ne istenir, Başka ne olabilir işçinin isteği?

Verin şu hakkı bitsin, bak-sanıza «sendika» reisleri grev yapmayacaklarına yeminler ediyorlar, mesele yok zaten!

ŞİMDİ ANLADILAR.

— Fahri Kurtuluş grev isteyenler bizden değiller miş...

— Nihayet akılları başlarına geldi desene... Seçimler yaklaşırken milletin kendilerinden olmadığını anladılar.

Halk Partisi propaganda yapıyor!

Emniyet Müdürümüz 26 Ocak'ta verdiği bir demeçte «yu kuat tamamile azalmış vaziyettedir» diyor...

Bir gün evvelki «Gece Postası»nın ilk sayfası baştan başa şu havadislerle dolu:

Tophanede hiç yüzünden bir cinayet

3 zorba bir randevu evine saldırdı.

İki kardeşin idare ettiği sebelo

Beyoğlunda dün gecelik bas-kın

Bir basında dört sivil polis-le boğuşan eroinci alle

Giresunlu Parlak Ahmet keske İskambil oynamasa idim, dedi...

Acaba Emniyet Müdürümüz mü yanıyıyorlar, yoksa Halk Partisinin çıkartkanı «Gece Postası» Halk Partisi propagandasını yapıyor?

C.H.P. Nasıl Kazanıyor?

Bütün gazeteler muhalefeti tutuyor Zavalı C. H. P. nin elinde şu bir türlü satılmayan Ulus ile bir Sen Telgraf var. «Son Dakika» ile «Gece Postası» diyecek yok ama bunlar la yola çıkılacağına akhım almıyor.

Bütün kuvvet muhalefette olduğu halde yine C. H. P. kazanacak

Bu nasıl oluyor.

Bana kahırsa keramet Halk Partisinin propagandasında değil, muhalefetin boş ve mânasız oluşunda: İktidarı ne ki muhalefeti ne olsun?

Neler görüyorlar?

Ankara Dil - Tarih - Coğrafya Fakültesinden bir grup Pakistana gidecekmiş. Hatırladığı miza göre yine aynı fakülte den bir grup geçen senede İtalyaya gittiydi.

Bu gezilere istirak eden öğrenciler: yatırı sayılı miktarda para ödemek zorunda olduğundan bu imkânlardan para-sız öğrenciler istifade edememekte; bu bir, Gezilere katılanlardan bir kısmı, gezilerin gaye ve ehemmiyetini taktikden uzaktır; bu da iki.

Çoğu gittikleri memleketlerin iktisadi ve ihtimal durumları, harp sonu meseleleri söyle dursun, branşlarının icap ettirdiği tetkikleri bile lâyiki vesile yapmadan vatana avdet ediyorlar Binaenaleyh bu gezilere istirak edecek öğrencilerin (tina ile seçilmiş olması hem memleket istifadesi hem de döviz meselesi dolayısıyla garttır.

Geçen sene İtalya gezisini müteakıf öğrencilerden bir kaç ile temas etmiş ve İtalya in tibalarını kısaca anlatmalarını rica etmiştik. Keşke etmemiş olsaydık

Gençler, bize koskoca İtalyadan bula bula ne anlatsalar beğenirsiniz?

Kadınların kol altları ile bilmem nerelerindeki kulları hiç almadıkları, plajlarda bikini mayolarının giyildiği, bir paket sigaraya satın alınan sokak kadınları ve umumhaneler...

Eye kArısı

YAH- YES

(Büyük Mizahçı Ahmet Rasim Birinci Dünya harbi sonunda İngilizlerin İstanbulu işgalleri sırasında aşağıdaki yazıyı yazmıştı. Sanki bugün için yazmış gibi tapzate!)

Yalnız kelimatın değil, edevatin bile bir devri, bir devranı var!... İnsan biraz düşündü mü, biraz da felsefe denilen hardalieden bir iki yudum aldı mı, natıkanın vücud ve akıldan müstesna bir vaziyette kaldığına hüküm ediyor!...

Bir kaç gün evvel makamı tasdikte işittiğimiz:

— Yah!

lar ne oldu?... ne olacak?... bir baskı derhal:

— Yes!.....

lere döndürdü. Şimdi moda bu:

— Yes!.....

Filvaki (Yah) a nisbetle biraz uzubeti var.

— Yes!.....

bir daha

— Yes!.....

Oh!.. Bir daha mı?... Elverir artık!.. Mektepte ayak talimleri yaptığımız esnada muallimimiz çul pa harekâtından dolayı kızdığı rufekadan birine mücazat olmak üzere:

— Yerinde evetle!...

der, biçare iki eli yanında olduğu halde bulunduğu noktada ileri, geri gitmeksizin yürür gibi ayaklarını muttasıl kaldırıp basardı. Buna o zamanın anlayışı neticesi olarak:

— Evetlemek.

Denirdi. O zamandan bu zamana kadar kırk sene geçti. Yine aynı talim, aynı emir.

— Yah

— Yes

İkisi de (evet)!... Fakat biri:

— Yerinde durma! marş marş yürü!... atla, saldır öl! Diyordu. İkincisi ise:

— Dur! Çekil!.. Yoksa.....

Mânasını ilham etmekte...

— Oh!... Ye... S!.....

Bundan böylede:

— Yes!...

Ölüm Ticaretinin Cilveleri

Vatanseverlik Limited Şirketi

Son dünya harbinin en civevli zamanındayız. 23 Ağustos 1943 tarihli Newsweek dergisinde her vatansever Amerikalıyı heyecandan tirtir titretecek bir reklam vardır: Bu reklamın yukarı kısmında bir pilot sert ve kat'i bir ifade ile okuyucunun yüzüne bakmakta...

Arka planda, yerde, kuyruğu parçalanmış bir uçak duruyor. Genç pilot okuyucuya hitap ediyor:

„Son dünya harbinin en civevli zamanındayız. 23 Ağustos 1943 tarihli Newsweek dergisinde her vatansever Amerikalıyı heyecandan tirtir titretecek bir reklam vardır: Bu reklamın yukarı kısmında bir pilot sert ve kat'i bir ifade ile okuyucunun yüzüne bakmakta...

Bir de madalyanın ters tarafı...

Gelelim bir de işin hakikatine...

Bu ilânın dergide çıkışından bir ay evvel Amerikan Kongre üyelerinden mürekkep bir komisyon

Raporda, kumpanyanın Lockland fabrikasında ya pılan motörlerin çatlak olduğu, yüzde 25 inin 3-4 saatlik bir tecrübe uçuşundan sonra bozulduğu; yedeklerin muayenesiz sevk olunduğu bildiriliyordu. O zamanki Amerikan Harb Bakanı mister Robert Paterson komisyon raporu nun neşrolunduğu gün Curtiss Wright fabrikası maddelerinin muayenesinden fena neticeler alındığını kabul etmişti. Bu suretle Bakan komisyon raporunu teyit etmiş oluyordu.

O sırada Curtiss Wright Amerikan hükümetinden harb siparişleri alan ikinci en büyük müteahhit firma olduğu halde bu kezaşeliği ancak bir, iki küçük gazete sütunlarına geçirildi...

Nevyorkta çıkan Mili-tant isimli küçük bir gazete şunları yazmıştı:

„Truman raporu (Kongre komisyonuna o zaman Truman başkanlık ettiği için komisyona bu ad verilmmişti) gösteriyor ki Curtiss Wright ilânlarında milli hisler değil, kâr hisleri yer almıştır. Fabrikasının sahipleri harbi kazanmak istiyorlar... Fakat onlar için daha mühim olan şey, fabrikadaki işçilerin durumunu ve savaş alanlarındaki yurttaşlarımızın hayatını düşünmeksiz, mümkün olduğu kadar... (Devamı 4 de)

„Geride kalanlara bir kaç kelime söylemek istiyorum. Sabahleyin uçuşa çıktığımız zaman altı uçaktık... Bana gelince, ben de burada olmayalırdım, fakat buradayım. İşte bundan dolayı geride kalanlara bir iki söz söylemek istiyorum. Bindiğim uçağı yapanlara teşekkür etmek istiyorum. Bizim hayatımız sizin uçakların imalinde gösterdiğiniz itinaya bağlıdır. Siz, benim uçağıma gayet dikkatle yapmış olduğunuz için bir sefer daha yapmama imkân verdiniz!..»

Bundan sonra ilân verilen (Curtiss Wright Corporation) ilânın altına şu sözleri ilâve ediyor:

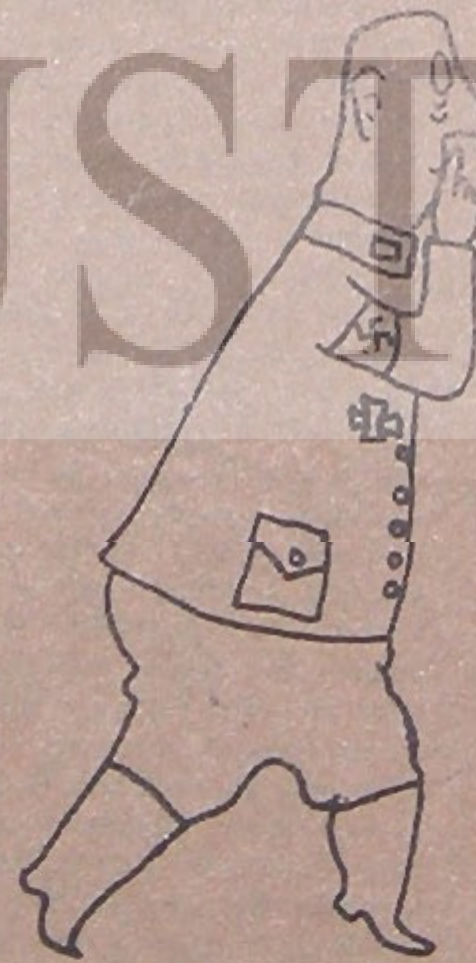
MEKTUP

Kardaşım Usta,

Senemden yeni bir mektup aldım, kış kıyametten pek perişan olmuş, giyecek yok, yakacak yok, yiyecek yok, diyo. Neylersin? Ben gurbette, o köyde, i-kimiz de yoksul. Barabar olsak, hadi neyse emme, ayrılık büsbütün zor. Kurtlar kövee indiyor, Senem, çalı çırpı toplayamaz oldum, sen olsan korkmaz dım diyo, sen olsan güççük hastalanmazdı diyo, sen olsan herşey başkalaşır diyo. Diyo, diyo ya, doğru değil ona öyle geliyo, kurda kışa karşı elden ne gelir, hastalık lokman hekimin emrinde, bende hekimlik para mı var... Nedir ki çulu çekince, iki kişi bir kişiden kolay ısınır, nedir ki, güççük ölür mola deyince, bak bak neler düşünyo denir, trup gibi maşallah denir, bişetteğel denir, dün o kadar değeldi emme bugün zararı yok denir, dedesi gibi yüz yaşın da ölecek denir, denir işte, iyilik umulur...

Kervankonmazın kışı yamandır usta, öylesine kar yağar ki düzde, kövü göremen, dünya batar, kay bolur. Açık olmasa, yaza dek toprak altında bi delikte yat uyu. Ormandan odun kesemen, kessen başı na belâ gelir, kestin diyelim beş saatlik yoldan odun taşı karda tipide, taşı da öl yarı yo'da... Taşımaz san otur da don evin içinde, ölümlerden ölüm beğen Ölmüyor, ölüm yok da sürünmek var, eziyet çekmek var, usanmak var darı dünyeden... Beni sorarsan halim kötü buranın kışı pek o kadar değil se de gocuk yok, olmayınca birez ayaz olsa öksürük tepiyoy, Keresteci'erde odunlar rüzgârı kesiyoy, orda ara baları yüklüyoruk, beş on kuruş ele geçiyoy. Ne çok odun yakıyo eloğlu, paran olacak, yükle diyecen arabacıya şo kötükleri, get Kevrankonmaza üç gün üç gece yol yürü Seneme teslim et, selâm söyle, Veli Yılmaz gönderdi de, heç merak etmesin de, yakışın güççükte bişet kalmaz de. olacak şey değil emme.

Veli YILMAZ

„Bu kahraman Amerikan askerine, biz, Curtiss Wright fabrikası, diyoruz ki: . . . seni uçuştan alıko-yacak hiç bir ihmalde bu-

C. H. P. den EMİR ALAN SENDİKALAR...

(Baş tarafı 1 ci sayfa)

kanının işçileri memurlardan maha müreffeh gösteren cümlelerine karşı verdiği cevap pek enfesti. Bay Siner demiş ki:

— Memurlar senede 250 gün çalışırlar. Halbuki ihtiyarlık sigortası senede 200 gün çalışsan işçilere bir çok haklar tanınıyor.

Bakınız bir işçi buna ne cevap verdi:

— Memur günde sekiz saat çalışır ve işlerini gündüz yapar. Halbuki biz işçiler, hem gece yarısına kadar çalışırız hem de en az on iki saat iş başında kalırız. Bu hesaba göre sekiz saatlik iş günü hesabıyla biz 360 günlük bir senede 450 gün çalışıyoruz demektir.

İş veren karşısında bizim silâhımız olan çalışma kuvvetimiz zayıf mermisi yoktur. Çünkü bize greve hakkını tanımıyorlar. Mermisiz bir silâh hiç bir işe yaramaz. Fakat iş verenin lokavt silâhı vardır istediği zaman bizleri çalıştırmıyor. Bazı iş yerlerinde, işçiler kanunen 48 saat çalışıp 48 saatlik ücret almaları lazım gelirken, işçileri 30-36 saat çalıştırıyor ve o kadarlık ücret ödüyor. Bu lokavt değil de nedir?

Bir başka işçi şunları belirtti:

— İcabedince bu vatani müdafaa edecek bizleriz. Memleketin her türlü kahramanı biz çekerez. Cephelelerde ölenlerde bizleriz. Fakat yarınımızdan asla emin değiliz. İçimizde daima işsizlik korkusu vardır. Biz iki şey istiyoruz: İşsiz kalmak korkusundan kurtulmak ve çalışamaz hale geldiğimiz zaman dilencilik yapmamak.

İşçilerin bu konuşmalarını baltalamak isteyen bir çok işçiler kapının yanında bekliyordu. Ben aralarında bulunduğum için hür işçilerin sözlerini dinlerken nasıl homurdandıklarını ve nasıl dış gücündüklerini duyuyordum. Bu hâl Çalışma Bakanına grev istediklerini bildiren telgraf sureti okunduğu vakit son hadetini buldu. Şaşkına dönen baltalayıcılar birer ikişer sıvışınca ben de kongreden ayrıldım. Vapura bindiğim vakit içimde yenemediğim bir his bana:

— Yaşayın be çocuklar dedirtti.

Yaşlı bir çimacı sordu:

— Hangi çocuklar yaşasın?

— Haklarını arıyanlar dedim.

Çimacı çökün bir sesle:

— Sen de yaşa öyleyse dedi.

Adres bırakmadan ölen mükellef

Bir vergi memuru aradığı adamın ölümünü öğrenir, evrakın altına şu şerhi vererek iade eder:

„Adres bırakmadan öldüğü için tahsilât yapılamamıştır.»

Ne akıllı mükellef değil mi?

Haftanın Balonları

Cumhuriyet - Amerikada şiddetli bir soğuk hüküm sürmektedir.

Nuh - Bakan her iki memleket ne kadar birbirine benziyor.

Cumhuriyet - Amerikan Ekonomisinde 10 milyar açık.

Nuh - Bu bakımdan da hiç farkımız yok.

Cumhuriyet - Muhtaç Avrupa memleketlerine bedelli mukabilinde yardım yapılacak.

Nuh - Bu şekildeki yardımı (!) da Amerikalılardan öğrendik.

Cumhuriyet - Et fiyatları yükseliyor.

Nuh - Hani şu vali şahiden korkuttu karaborsacıları!.

Vatan - Celepler bildiğini okuyacak.

Nuh - Bir de biz bildiğimizi okursak, görürler onlar hanyayı konyayı.

Cumhuriyet - Gecekondu işi politika mevzuu yapılmıyacak.

Nuh - Tabii Halk Partisi hariç.

Vatan - C. H. P. ile D. P. milletvekilleri arasında anlaşmazlık.

Nuh - Aman nasıl olur bir yanlışlık var.

Cumhuriyet - C. H. P. ve D. P. arasında yaklaşıma temayülü.

Nuh - Ha şöyle!.

Vatan - C. H. P. en Demokrat parti imiş.

Nuh - Allah için öyledir.

Vatan - Amerikadan satın alınan gemiler.

Nuh - Atar iflâs topunu yer gök inler!.

Çamurname

(Pir Sultan Aptal ağzile)

Öt benim Celâlim öt
Senin aşkın çamurdandır,
Çamur dersem gönüllenne
Köprülü de çamurdandır.

Ey Halk Partisinin yâri
Parti çâ'dı iktidarı,
İktidarın koltuğu da
O da yine çamurdandır.

Uran gitti, seçim bitti
O parti dünyayı yuttu
Muhalefet bir ok attı
O da yine çamurdandır.

Tatlıdır mebusluk eşiği
Gözleri kararttı ışığı
D. P. nin beşiği
O da yine çamurdandır.

Yeter benim Nuh'um yeter
Fertilere derman kafar
Yobaz sana dik dik bakar
Çünkü o da çamurdandır!

Ölüm ticaretinin cilveleri

(Baş tarafı 3 üncüde) dar süratle ve mümkün olduğu kadar fazla para kazanmaktadır. Hükümet memurlarının ve nüfuzlu gazetelerin derhal Curtiss Wright'ın yardımına koşmaları, onların da fabrikalarını bu görüşüne iştirak ettiklerine delâlet eder. Truman raporu yalnız Curtiss Wright kumpanyasının değil, bütün bir kapitalist sınıfın aynı niyane plânlar peşinde koştuklarını gösterir.»

Yine Nevyorkta çıkan M şunları yazıyordu:

«Bu memlekette harp gayretimizi kendi kârları için satan hainleri kurşuna dizdirecek bir kanun yok mudur?»

Harb muhtekirleri ile içli dışlı bulunan hükümet bu dolandırıcılara vere vere ne ceza verdi, Para cezası. Bir sena-tör bu para cezasını «devede kulak» diye vasıflan dirmişti.

Hükümeti nasıl elde ederler?..

Ölüm tüccarları böyle kötü malzemeyi hükümete nasıl satarlar, teslim ederler? Malzemeyi satın alanları para vesair şekillerle elde etmek veya bulara kendi adamlarını geralara kendi adamlarını getirmek suretile...

Bilhassa kadroların bir denbire arttığı harb zamanında bir çok teknik işlerin başına hususi müesseselerde çalışmış adamlar tayin edilir ve silâh tüccarları bu vaziyetten istifade ederler.

Bir misal: Evvelce bahsettiğimiz meşhur Vickers Armstrong fabrikasının harpten evvelki müdürü (Sir Charles Craven) Amerikadaki denizaltı komisyonuna vazdığı bir mektupta şöyle diyor:

«Mektubunuzun 4 üncü paragrafına gelince, bu hususta taliinizin açık olmasını temenni eder ve hükümet tersanelerinden bir kaçını kapattırabileceğini umarım. Eski dostumuz Percy Addisonun şimdiki tersane müdürü olduğunu bilmem işittiniz mi? Bu vazifeyi almasına ben şahsen, çok yardım ettim. Ve zannederim ki bu mevki için ideal bir adamdır. Her ne kadar bu yeni mevki kendisinin ticaret hayatından çekilmesi demek ise de eğer vaziyeti iyi idare ederse bu mevki sayesinde 10 senelik hayatını garantilemiş olur. Kendisinin mühimce bir serveti olmadığını düşünürseniz bunun ne demek olduğunu her halde anlarsınız. Buraya geldiğiniz zaman sizinle benim, kendisi ile John'u bir ziyafete çağıracağımızı ve tayinini tes'it edeceğimizi kendisine söyledim.»

Sir Charles Craven başta bir mektubunda Amerikalı meslektaşına şunları

yazıyor:

«Donanma nezaretinden bir, iki veya üç gemi için teklif istiyorlar. Arms trong Whitworth'dan (o sıralarda Vickers'in satın almak üzere bulunduğu başka bir şirket) da teklif istemişler. Armstrong'la mutabık kaldık: Bizim tezgâhlarda yapılmak şartile istediğimiz fiyatı verecek. Ben Armstrong'un bizimkinden daha yüksek fiyat vermesini doğru buluyorum. Çünkü ihale hangimi ze yapılırsa yapılsın gemi bizim tezgâhlarda inşa edilecektir... Her ikimize de sipariş verilse de tezgâhlarımızda yapılacak gemilerin adedi altıya çıkarsa. Bu hususta Amirallik taahhüdler müdürü ile konuştum. Kendisi eski bir dostumdu ve siparişin bu şekilde verilmesine o da taraftardır. Geçen sene bize altı denizaltı siparişi verdiren de odur.»

Bu mektubuyuzan, silâh fabrikatörü Sir Charles Craven, 1941 haziranında Başbakan Çorçil tarafından uçak imalât Bakanlığı umumi müfettişi tayin olundu. Dünyaca malûm olduğu üzere Vickers şirketi uçak imalâtında en ileri giden firmalardan biridir. 13 haziranda silâh fabrikatörünün tayinini bildiren Daily Express gazetesi Sir Charles Cravenin vazifelerinden birinin harb kazançlarını kontrol etmek olduğunu söylüyor.

Sir Charles Craven Bakanlıkta on iki ay kaldıktan sonra sihi sebepler ileri sürerek istifa etti. Fakat istifa eder etmez, her nasılsa sıhhati birdenbire düzeldi. Vickers ve English Steel kumpanyalarının başkanlığındaki vazifelerinin başına döndü. (Gelecek sayıda son yazı: Harp kazançları!..)

İFLASNI EŞİĞİNDE

(Baş tarafı 1 incide)

ring sisteminin kurulmasını da teklif ediyor.

Maksadın, Amerikanta kapısını çalan buhran, Marsal plânına dahil! memleketlere ciro etmek ve bunları tam mânasile köleleştirmek olduğu apaçık. Ve bu hengâmede, bizim gibi hâlâ orta çağların araçlarıle ziraat yapan memleketlerin, ilk ağızda tamamıyla yutuluvacağı daha da açık.

NUH

Sahibli ve bu nüshada yazı işlerini fiilen idare eden:

NAHİT ÜSTEMİR

İdare Yeri:

Ankara Cad. No: 37, kat: 3

Mektup Adresi:

Posta kutusu 12, Tophane,

İSTANBUL

ABONE ŞARTLARI:

Seneliği: 480 Kr

Altı aylığı: 240 Kr

Dizgi: Anıl Matbaası

Baskı: Dobra Matbaası

DÜNYADA NELER

(Baş tarafı 2 de)

İş Cinle Bitmiyor!

Halk bir kere uyanmaya görsün. Arkadan Çin Hindî sökün etti. Bu koca memleketi de Fransız bazirganları elinde tutar. Ve burada Bao-Day adında bir kral fransız menfaatlerine hizmet etmek için iş başına getirilmiştir. Çin Hindî kavuğu yetiştirir. Çin Hindînin fakir halkı köle gibi bedavadan urup eksigine fransızlar için çalışır. Kavuçuklar Fransız Bankasile sayılı bir kaç bazirganın malidir. Bao Day hazretlerine de münasip bir yüzde verirler...

İşe bakın ki, Çin halkının bağındaki sömürücüleri kovması, Çin Hindîdeki harekete yeni bir hız verdi. Görülmedik zulümlerle tutunan fransızlar gücüne düştüler. Halk hareketinin başında olan Ho-Şo-Mihî yeni Çin halk hükümeti, Çin Hindînin meşru hükümeti diye tanıdı. Çin Hindî halkı hem Fransızlara, hem de kukla kral Bao-Day'a karşı savaşıyor...

Asya Temizleniyor!

Yerli ve yabancı Halk düşmanları tarafından yüz yıllardır sömürülen Asya halkları artık zincirlerini kırmaktadırlar.

Tehlikeyi gören Amerikalılar Japonyaya, Filipinlere; İngilizler de el altından Hindistana sarılıyorlar...

Almanya Meselesi:

Amerikan, İngiliz ve Fransız sermayecilerini çatırtıran bir mesele de şu Almanya işidir. Harpten sonra Amerikalılar, Nazilerin suç ortağı olan sanayicileri ortaklıklar kurarak fabrikalarını, bankalarını başına getirdiler. İngilizlerin para ekontesi çekmelerinden faydalanarak İngiliz işgal bölgesindeki Alman fabrikalarını da eski sahiplerine iade edince Amerikalılar, duri ma hâkim oldular. Fransızlar da kendi işgal bölgelerini berikilerle birleştirdiler. İşgal masraflarını Amerikalılar ödediği için; «parayı veren düdüğü çalar» deyip işleri ele aldılar. Alman ağır sanayii Amerikalıların himmetiyle, böylece dirildi. İlk zamanlar Amerikalılar durumdan memnun göründüler. Bir yandan Alman sanayiine ortak oldukları; bir yandan da avucularında tuttukları, yahut avucularında tuttuklarını sandıkları Batı Almanya hükümeti ile İngilizleri ve Fransızları tehdit ediyorlardı.

Fakat, bal ayı günleri uzun sürmedi. Palazlanan Alman sermayecileri Amerikan ortaklarına kafa tutmağa başladılar. Saar bölgesi yüzünden de Fransızlar ayak diremeğe başladı. İngilizler Fransızlara hak veriyordu. İşler arap saçına döndü. Öylesi ne ki sonunda Amerikan işgal bölgesi komutanı Mc Clay baklayı ağzından çıkardı. Dedi ki efendim: «Naziler Almanyada telâhar bir kuvvet olmağa başladılar. Çünkü bu eski nazileri bizler iş başına getirdik!»

Buyurun bakalım! Hani na-

Bir yerli rejisör, yerli filmin nasıl çevrildiğini anlatıyor!..

Rejisörü stüdyonun film çekilen yerinde buldum. — Bendeniz gazeteciyim dedim. Nuhun gemisi adına sizinle filmciliğimiz hakkında görüşmek üzere geldim. Yani Şahsi düşünceleriniz...

Film çevirmek için hangi, muharrirleri tercih ediyorsunuz?

— Vallahi okumaya pek vaktim olmuyor. İşden baş alamıyoruz ki. Son olarak geçen sene çevirdiğim filmin senaryosunu okumaya başladım, hattâ yarısına kadar da geldim bir an evvel bitirmek istiyorum. Sonunu öyle merak ediyorum ki.

— Ay, film çevirmediniz mi?

— Çevirdim.

— Eh o halde nasıl oluyorda sonunu bilmiyorsunuz?

— Sizde pek tuhafımsız. Hiç film çevrilirken bulunmadınız galiba.

— Maateessüf.

— Anlatayım, son sahnede bir kız, bir oğlan bir aşık bir de hizmetçi vardı, Senarist bu sahnede kız ölür diye tutturdu. Ben mevzuu iyice bilmiyordum ama, bu ölümü san'at bakımından pek faydalı bulmadım. Oğlan ölsün dedim. Buna operatör itiraz etti. İlede aşık ölsün diye direndi. Bu arada patron geldi. Ticarî bakımdan hepsinin göbek atması lâzım parayı ben veriyorum diye asıldı. Hemen rejisörlük otoritemi kullandım, aşık oğlana, oğlanı kıza öldürttüm kıza da balkondan düşürdüm ve bütün bu sahneye şahit olan hizmetçiye de kederinden göbek attırarak meseleyi kökünden hallettim. Şimdi söyleyin bana bu kadar hengâmede ben filmin sonunun ne olduğunu nasıl anlarım?

— Peki, sizce bir filmin muvaffak olabilmesi için hangi tip mevzulara bağlı olmalıdır?

— Eh! Bu kadarına da pes doğrusu. Birader filmin de mevzuya bağlı olduğunu ilk defa senden işitiyorum.

— Yani filmle mevzuun alakası...

— Yok efendim, yok tabî, Allah, Allah... Dinle bir film nasıl yapılır bilirmisin? Patron gelir ben bir yerli film istiyorum der. Bu alelekser dokuz kısım olur. Bir kadın bir de erkek bulunur. Şimdi iş gelir bu ikisinin karşılaşmasına, film de burada başlar zaten, demek birinci kısım bu.

— Tamam.

— Tamam ya. Onlar karşılaşır, kadın bir şarkı söyler erkek ona aşık olur, erkek bir şarkı söyler kadın ona aşık olur. Oldu mu ikinci kısım.

— Oldu!

— Tabii bu aşkı kuvvetlendirmek lâzım, değil mi?

— Evet.

— Eh al baştan.

— Aldık.

— Oldu üç, şimdi araya kıskançlık girmeli ki bir şeye benzesin.

— Anladım, bir erkek daha giriyor.

— Gördün mü, o da bir şarkı söyler, başlar kıskançlık.

— Etti dört.

— Kuvvetlendir.

— Beş

— Bir de göbek

— Altı.

— Kuvvetlendir.

— Yedi

— Sıra ölümlere geldi. Vurdurt hepsini birbirine.

— Etti sekiz.

— Kuvvetlendir.

— Aman efendim, adam kalmadı. kimi öldürteceğiz?

— Canım müşkülât çıkarma kuvvetlendir sen.

— Peki kimi öldürteyim yahu?

— Hey Allahım, dirilt birisini, faraza biraz evvel ağır yaralanmış olsun.

— Olur a!

— Hab söyle, şimdi öldür onu da.

— Tamam, film dokuz kısım oldu.

— Gördün mü? Filmle mevzuun alakası varmış?

— Kusura bakmayın, cehalet.

Dedim ve milli rejisörümüzü san'at ile başbaşa bırakarak, çekildim.

zilerin iş başına getirildiği Batı Almanyanın nazilerden temizlenmediği bir takım kötü niyet illerin propagandası idi? Yoksa Amerikalı general de kızılaların emrine mi geçti? Hakikat şudur ki; kendi halklarını ve ya

bancı halkları sömüren ve her biri kendi mallarını sürmek için rakibinin ayağına karpuz kabuğu koyuyor! Neyi tutsalar ellerinde kalıyor. Çünkü iki dünya savaşı halkların gözünü açmıştır artık.